

Notă informativă
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 26/2022 cu privire la aprobarea Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului Republica Moldova – NATO pentru anii 2022-2023

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene la propunerea NATO, referindu-se la un document bilateral.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Planul Individual de Acțiuni al Parteneriatului (IPAP) Republica Moldova – NATO pentru anii 2022-2023 este principalul document care ghidează cooperarea cu Alianța Nord-Atlantică. Potrivit procedurii, la expirarea termenului documentului, acesta era elaborat și aprobat pentru o noua perioadă de timp.

În context, informăm că NATO a inițiat un proces de reformare a parteneriatelor sale prin introducerea conceptului ”Un partener, un plan”. Acesta prevede ca mai multe programe și instrumente de cooperare ale Alianței cu fiecare stat partener să fie încorporate într-un singur cadru prin elaborarea noului Program Individual al Parteneriatului (*Individually Tailored Partnership Programme (ITPP)*). Scopul reformei este de a spori coerența și eficiența parteneriatelor NATO, de a introduce mai multă claritate privind obiectivele trasate și acțiunile planificate în cooperarea bilaterală, de a înlătura dublările între diferite programe și instrumente de cooperare, procedurile și acțiunile administrative întreprinse anterior pentru elaborarea și aprobarea mai multor documente care se refereau la perioade diferite de timp, introduceau proceduri diferite de raportare și evaluare a implementării acestora și care aveau un nivel redus de corelare între ele.

Respectiv, potrivit noului concept de reformare a parteneriatelor NATO, Republica Moldova urmează să treacă de la IPAP și Procesul de planificare și analiză (PARP) la noul Program Individual al Parteneriatului (ITPP). Totodată, regulamentele de planificare a activităților Alianței prevăd ca ITPP să corespundă ciclurilor de 4 ani ale Procesului NATO de Planificare a Apărării (NDPP). Următorul ciclu NDPP va cuprinde perioada 2025-2028.

Având în vedere exigențele Alianței, noul Program Individual al Parteneriatului (ITPP) RM-NATO va fi elaborat și aprobat pentru perioada 2025-2028. Drept urmare, NATO a propus ca IPAP-ul actual pentru 2022-2023 să fie prelungit și pentru anul 2024, după care va urma ITPP pentru 2025-2028.

Subliniem că, pe lângă extinderea termenului cu un an, NATO nu propune și nu acceptă revizuirea, modificarea, sau actualizarea conținutului IPAP, întrucât ar fi vorba despre un document actualizat nou și ar necesita o procedură nouă de coordonare și aprobare a acestuia de către 31 de țări NATO și RM. Totodată, NATO nu mai aprobă deja IPAP-uri noi, fiind în tranziție la Programul Individual al Parteneriatului (ITPP). Propunerea este de a continua cooperarea bilaterală și în 2024 pe obiectivele și acțiunile deja convenite în IPAP-ul actual.

MAEIE, în calitate de coordonator național a procesului de elaborare, aprobare și implementare a IPAP și a cooperării cu Alianța în cadrul programului respectiv, și Ministerul Apărării, analizând modul de conlucrare cu Alianța în cadrul diferitor programe și instrumente de cooperare, consideră oportună acceptarea propunerii respective. Aceasta nu va afecta cooperarea cu Alianța Nord-Atlantică, care este deschisă pentru orice propuneri de sporire a cooperării bilaterale.

Referitor la caracterul și esența IPAP, subliniem că acesta constituie un program al NATO propus statelor partenere pentru dezvoltarea cooperării. Alianța a aprobat conceptul și structura acestui program, iar statele partenere, care doreau să intensifice cooperarea cu NATO, puteau să-l solicite acceptând formatul și exigențele acestuia. IPAP este un acord politic bilateral ce vizează cooperarea externă a RM cu o organizație internațională, fiind aprobat de RM și cele 31 de state NATO. Respectiv, IPAP nu constituie un document național de politici. Solicitând IPAP, RM s-a angajat să respecte exigențele acestui format de cooperare 31 aliați + RM oferit de NATO statelor partenere.

IPAP constituie principalul document care trasează obiectivele și domeniile dialogului și cooperării Republicii Moldova cu Alianța Nord-Atlantică, care ghidează colaborarea practică bilaterală și focusează diversele instrumente și mecanisme de cooperare de care dispune Alianța pe atingerea obiectivelor propuse.

Obiectivul urmărit de RM în cadrul IPAP este să beneficieze de expertiza și experiențele avansate ale Alianței în diverse domenii, de asistență în implementarea reformelor, în consolidarea capacităților de apărare ale țării noastre și edificarea capacităților necesare pentru a răspunde noilor riscuri și provocări.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Criteriul respectiv nu se aplică.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede extinderea termenului IPAP 2022-2023, aprobat prin HG 26/2022, și pentru anul 2024. Planul trasează obiectivele parteneriatului RM – NATO, cele mai importante fiind următoarele:

- Promovarea reformelor democratice în diverse domenii, consolidarea statului de drept, lupta contra corupției, respectarea drepturilor omului;
- Desfășurarea consultărilor politice pe subiecte de securitate și cu privire la evoluțiile situației în regiune;
- Implementarea Pachetului de asistență NATO pentru consolidarea capacităților de apărare și securitate ale RM;
- Cooperarea în reformarea sectorului de securitate al RM, în particular în perfecționarea cadrului legislativ și instituțional, în sporirea capacităților, eficienței și transparenței instituțiilor din sectorul dat;
- Ridicarea nivelului de profesionalism al oficialilor și experților din sectorul de securitate și apărare prin implementarea Programului de Dezvoltare Profesională;
- Promovarea politicilor de gen în cadrul sectorului de securitate și apărare;
- Cooperarea în modernizarea și dezvoltarea capacităților forțelor armate ale RM: dezvoltarea sistemului de comandă și control, îmbunătățirea managementului resurselor de apărare, modernizarea sistemului de instruire militară, perfecționarea sistemului de management a personalului și de recrutare ș.a.;
- Cooperarea în combaterea noilor amenințări la adresa securității precum atacurile cibernetice, terorismul, proliferarea armelor de distrugere în masă ș.a.;
- Sporirea rezilienței instituțiilor naționale la noile provocări și amenințări;
- Cooperarea în domeniul gestionării situațiilor excepționale, dezvoltarea capacităților RM în acest domeniu;
- Cooperarea în domeniul diplomației publice și promovării unor informații veridice despre beneficiile cooperării RM-NATO, dezvoltarea capacităților de comunicare strategică ș.a.

5. Fundamentarea economico-financiară

Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Articolul 1 "Sfera de reglementare", alin. (2) stipulează: "Prezenta lege nu se aplică actelor juridice cu caracter individual și celor cu caracter exclusiv politic și nici actelor care nu conțin norme de drept". Menționăm că IPAP nu conține norme de drept și are un caracter politic individual, fiind un acord politic bilateral ce vizează cooperarea externă a RM cu o organizație internațională și este aprobat în formatul de colaborare RM + 31 de state membre NATO. Prin urmare, prevederile Legii nr. 100/2017 nu sunt aplicabile în cazul HG privind aprobarea IPAP. Guvernul RM a aprobat IPAP-uri în formula respectivă în 2006, 2010, 2014, 2017, 2022 care au adus un șir de beneficii RM în diverse domenii, acum fiind propusă extinderea termenului Planului pentru încă un an.

IPAP face referire la obiective și priorități naționale trasate anterior, iar p. 3 al Hotărârii Guvernului 26/2022 privind aprobarea IPAP stipulează: "Implementarea acțiunilor incluse în Plan se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate autorităților responsabile de realizarea acestora pe anii respectivi".

Totodată, prin aprobarea IPAP, RM își propune să beneficieze de asistența Alianței Nord-Atlantice și statelor membre în reformarea și modernizarea sectorului de securitate și apărare națională, sporirea capacităților instituțiilor din sectorul dat, ridicarea nivelului de profesionalism al oficialilor și experților din domeniu, implementarea unor noi proiecte, consolidarea securității cetățenilor RM și a statului.

În context, sursele financiare necesare pentru implementarea Planului nu pot fi stabilite numeric și vor fi acoperite din:

- Resursele alocate ministerelor și instituțiilor, în limita mijloacelor disponibile;
- Asistența oferită de NATO în cadrul diferitor programe și proiecte;
- Asistența acordată pe linie bilaterală de către statele membre NATO.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încadrează în sistemul actelor normative. IPAP va contribui la implementarea Strategiei securității naționale, Strategiei naționale de apărare, Strategiei militare, Strategiei securității informaționale a RM și altor documente în domeniul securității și apărării.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul urmează a fi avizat de către Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului RM, Serviciul Consiliului Suprem de Securitate, Cancelaria de Stat, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Energiei, Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății, Procuratura Generală, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Biroul Relații Interetnice, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică.

8. Constatările expertizei anticorupție

Centrul Național Anticorupție a informat în procesul de avizare a HG 26/2022 că acesta este un proiect de act normativ exceptat de la expertiza anticorupție, în sensul art. 28, alin. (2) lit. a) din Legea integrității nr. 82/2017.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu necesită.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice.